

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл. бр. Ржр. 3/2016
Дана 19. октобра 2016. године
НОВИ САД

Апелациони суд у Новом Саду по судији Нади Кнежевић Антић, у поступку ради заштите права на суђење у разумном року, пред Вишим судом у Новом Саду посл. бр. П1.56/14 предлагача **Д.М.в.К.Г.М.** из К., ул. ... , одлучујући о жалби предлагача против решења Вишег суда у Новом Саду посл. бр. Р4р.2/16 од 31.08.2016. године, донео је дана 19. октобра 2016. године

РЕШЕЊЕ

Жалбу **УСВАЈА**, решење Вишег суда у Новом Саду посл. бр. Р4р. 2/16 од 31.08.2016. године **ПРЕИНАЧАВА** тако што утврђује да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року, у поступку пред Вишим судом у Новом Саду посл. бр. П1.56/2014 те налаже Вишем суду Нови Сад да убрза поступак и оконча га у најкраћем року.

Образложење

Првостепеним решењем је одбијен приговор ради убрзања поступка предлагача у предмету Вишег суда у Новом Саду посл. бр. П1.56/2014.

Против првостепеног решења дозвољену и благовремену жалбу је изјавио предлагач из разлога погрешно утврђених чињеница и погрешне примене закона с предлогом да овај суд преиначи првостепено решење и наложи убрзање поступка.

Овај суд је провео испитни поступак и испитао првостепено решење у границама жалбених разлога, пазио по службеној дужности на битне повреде Закона о парничном поступку из чл.374. ст.2. тач.1. до 3., 5., 7. и 9. и на правилну примену материјалног права у складу са одредбом чл. 386. ЗПП које одредбе се сходно примењују на основу чл.30. Закона о ванпарничном поступку, и налази да је првостепени суд на правилно утврђене чињенице погрешно применио материјално право када је приговор предлагача одбио.

Наконведеног испитног поступка председник Вишег суда у Новом Саду је утврдио да је предлагач као тужилац тужбом од 21.08.2012. године покренуо парнични поступак против тужене Т.ш. „П.С.“ Н.С., ради поништаја одлука директора и утврђења да је тужилац примљен у радни однос као једини кандидат који се налазио на листи наставног особља за преузимање са смањеном нормом часова за школску .../... годину, ради утврђења дискриминаторског поступања туженог према тужиоцу. Истог дана је тужилац поднео и предлог за одређивање привремене мере који је суд одбио.

Дана 04.10.2012. године тужени је поднео одговор на тужбу, те је припремно рочиште заказано за 20.12.2012. године. Ово рочиште је одложено на молбу тужиоца због лошег здравственог стања. Одређено је рочиште за 06.03.2013. године.

Предлагач је као тужилац дана 11.02.2013. године поднео нов предлог за издавање привремене мере који је суд дана 14.02.2013. године одбио.

И рочиште заказано за 06.03.2013. године је одложено због одсутности поступајуће судије, а следеће је заказано за 10.06.2013. године. На овом рочишту је одређен временски оквир за окончање поступка у трајању од 12 месеци са одржавањем 3 до 5 рочишта и одређено који ће се докази извести. Заказано је прво рочиште за главну расправу за 14.11.2013. године.

Како је на снагу ступио Закон о изменама и допунама Закона о уређењу судова Основни суд у Новом Саду се огласио стварно ненадлежним дана 14.01.2014. године и уступио предмет Вишем суду у Новом Саду који је надлежан за одлучивање у споровима за заштиту од дискриминације и злостављања на раду.

Вишем суду у Новом Саду су списи достављени 14.02.2014. године, а расправа је заказана за 04.04.2014. године и ово рочиште је одложено како би суд одлучио о евентуалном раздвајању поступка по захтеву за заштиту од дискриминације и поступка ради поништаја одлуке. Расправа је одложена на неодређено време.

Наредно рочиште је заказано за 10.06.2014. године. У међувремену су поступци раздвојени. На молбу тужиоца рочиште заказано за 10.06.2014. године је одложено за 10.09.2014. године. На рочишту 10.09.2014. године је одлучено о поновном спајању поступка који је претходно раздвојен, одређено је да ће се поступак водити под посл. бр. ПП.56/14 и одређено да ће се изнова одржати припремно рочиште. Одржавање припремног рочишта је одређено за 13.10.2014. године. Ово рочиште је суд одложио на молбу тужиоца оправдано здравственим разлозима. Одређен је нов термин одржавања припремног рочишта за 04.12.2014. године, које је поново одложено, овај пут због обуставе рада адвоката. Ново рочиште је заказано за 12.02.2015. године.

Како би омогућио пуномоћнику туженог да се изјасни на писане поднеске тужиоца, суд је изнова одложио рочиште, заказујући ново припремно рочиште за 22.04.2015. године.

Поднеском од 16.04.2015. године тужилац је поставио и евентуални тужбени захтев ради обавезивања тужене да изврши преузимање наставника практичне наставе и тужиоцу накнади трошкове парничног поступка. Предложио је да суд прибави доказе, да затражи писану документацију од тужене.

На рочишту 22.04.2015. године је утврђен временски оквир за вођење поступка у трајању од 12 месеци, са 4 рочишта, те је одређено које ће доказе суд извести, а пошто је припремно рочиште довршено заказано је рочиште за главну расправу за 03.07.2015. године, али је одложено на предлог тужиоца ради прецизирања тужбеног захтева. Наредно рочиште је заказано за 27.11.2015. године. До наведеног датума тужилац није уредио тужбени захтев иако је у ту сврху тражио одлагање рочишта изјављујући да остаје у целости код тужбеног захтева постављеног у тужби, да у односу на став 3 поставља евентуални тужбени захтев како је навео и у поднеску од 16.04.2015. године, уз напомену да први став не означава бројем. Тужени се противио таквом уређењу тужбе указујући да је нејасан захтев те је тужилац изјавио да остаје код захтева

постављеног у тужби и одустаје од свега што је касније додавано и мењано. Овакав развој догађаја је утицао на одлуку суда да остави рок од 8 дана тужиоцу да коначно уреди тужбени захтев и позове странке ради концентрације доказних предлога. Тужилац је уредио тужбу дана 16.12.2015. године. Након тога је суд заказано ново рочиште за главну расправу за дан 10.02.2016. године. И ово рочиште је одложено, због спречености поступајуће судије те је наредно рочиште заказано за 02.03.2016. године. Пошто су саслушани сведоци, одређен је термин за наредно рочиште и то 07.03.2016. године. На овом рочишту је тужилац повукао део захтева ради поништаја одлука а како би туженом омогућио да се изјасни суд је одложио је рочиште за 11.04.2016. године. Наредно рочиште је заказано за 28.06.2016. године ради извођења доказа суочењем сведока, а тужилац је и надаље предлагао доказе саслушањем сведока без навођења његове адресе, указујући да ће адресу накнадно доставити, те је рочиште одложено за 07.09.2016. године. И ово рочиште је одложено иако разлози за такву одлуку не произлазе из списка и одређен је термин наредног рочишта за 8. новембар 2016. године. Поступак дакле није окончан.

На основу утврђених чињеница првостепени суд закључује да приговор ради убрзања поступка није основан и да предлагачу као тужиоцу у поступку пред Вишим судом у Новом Саду посл. бр. П1.56/2014 није повређено право на суђење у разумном року. При том се суд правилно позива на одредбе Устава РС, Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, као и на Закон о заштити права на суђење у разумном року, те одредбе Закона о парничном поступку и Судски пословник које цитира у првостепеном решењу али их неправилно примењује.

Овај суд је имао у виду период који се посматра у време када се одређује да ли је у питању разумни рок. Оцењујући цео ток поступка од поднете тужбе предлагача 21.08.2012. године до 07.09.2016. године када је одржано последње рочиште, у ком периоду је дошло до промене надлежности судова, овај суд не може прихватити као правилан закључак првостепеног суда да предлагачу није повређено право на суђење у разумном року. У наведеном периоду је заказано 20 рочишта од којих је највећи број одложен. Оба поступајућа суда, Основни и Виши суд су одређивали оквирни рок за окончање поступка у трајању од 12 месеци и 3 до 5 рочишта али су оба суда у наведеном периоду прекорачила временски оквир за окончање парнице, која ни до данас није завршена.

Оцена дужине трајања поступка ради остварења неког права и појам разумног трајања судског поступка зависе од околности конкретног случаја пре свега сложености чињеничних и правних питања, понашања подносиоца захтева као странке, поступања надлежних судова који воде поступка, природе захтева и значаја захтева за подносиоца.

Дакле, основни принцип који важи јесте да се цени целовитост поступка, као и понашање свих који у њему учествују. Овај поступак траје безмало четири године и још није завршен.

Полазећи од критеријума који се посматрају у смислу одредаба чл.4. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ бр. 40/2015 од 07.05.2015. године) првостепени суд правилно налази да су чињенична и правна питања у спору сложена с обзиром на истицање већег броја захтева. Околност да је у међувремену долазило до промене стварне надлежности суда за поступање по једном од истакнутих захтева, није оправдавајућа. Неправилан је закључак првостепеног суда, према ком најпре раздвајање, а затим поновно спајање тужбених захтева није неоправдано продужило трајање поступка као и закључак да се такво поступање не

може приписати у кривицу суда. Краткоћа у примени Закона о забрани дискриминације и недостатак судске праксе као структурни проблеми, такође нису оправдавајући.

Несумњив је значај предмета одлучивања за предлагача, што правилно запажа и првостепени суд када се позива на одредбу чл.438. ЗПП којом је прописано да у поступку из радних односа, а нарочито приликом одређивања рокова и рочишта суд посебно води рачуна о потреби хитног решавања радних спорова. Правилно указује да је и одредбом чл.50. Судског пословника предмет категорисан као хитан али супротно томе закључује да предлагачу није повређено право на суђење у разумном року, јер не цени све битне чињенице.

Одредбом чл.8. Закона о парничном поступку је прописано да суд одлучује по свом уверењу на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, које ће чињенице да узме као доказане. Одредбом чл.9. истог Закона је прописано да су странке дужне да савесно користе права која су им призната тим Законом при чему је суд дужан да спречи и казни сваку злоупотребу права коју чине странке у поступку. Законом о парничном поступку у чл.228. је прописана обавеза странка да изнесу све чињенице и доставе све предлоге за извођење доказа, односно предложе доказе на којима заснивају своје захтеве или којима оспоравају захтев супротне стране. Све што је битно за одлучивање о захтеву тужилац мора изнети у тужби, а тужени у одговору на тужбу и најкасније на припремном рочишту има могућност да укаже на чињенице које сматра битним, односно доказе које треба извести, евентуално на првом рочишту за главну расправу уколико припремно рочиште није одржано. Ван тог периода предлагање нових чињеница и нових доказа је ограничено и странка која пропусти наведене фазе поступка губи право да предложи нове чињенице и нове доказе (чл. 308. ЗПП). Само под условима из чл.314. ЗПП странке могу до закључења главне расправе да предложе нове чињенице и нове доказе уколико докажу да их без своје кривице нису могле изнети у ранијој фази поступка. Одредбом чл.314. ст.2. Закона о парничном поступку је прописано да суд не узима у обзир чињенице и доказе који су изнети, односно предложени супротно ставу 1. наведеног члана. Када утврди чињенице које су спорне суд доноси одлуку о извођењу доказа и одбија доказе које неће изводити те одређује временски оквир за окончање парнице. Када наступи преклузија, суд не може одобравати накнадно извођење доказа и уважавати накнадно изнете чињенице, те се ни пресуда не може заснивати на доказима који су изведени ван наведених рокова. Поступање суда супротно наведеним правилима, што је у конкретном поступку евидентно, води неоправдано дугом трајању поступка од готово четири године (у испитном поступку пред овим судом је установљено да је рочиште заказано 28.06.2016. године одложено ради саслушања новопредложених сведока чије адресе тужилац није доставио све до 07.09.2016. године али је и ово рочиште одложено за 08.11.2016. године при чему разлози одлагања, не произлазе).

Дакле, супротно закључку првостепеног суда понашање тужиоца који је захтевао одлагање заказаних рочишта и нове доказе ван рокова који су прописани законом, не може се сматрати претежним узроком трајања поступка код околности да је суд такво понашање толерисао не примењујући овлашћења прописана Законом о парничном поступку да спречи сваку злоупотребу права учесника у поступку. Наведеном ваља додати и запажање на које жалилац правилно указује, да су размаци између заказаних рочишта с обзиром на природу спора и његову хитност, предуги, те супротно налажењу првостепеног суда овај суд закључује да у поступку није ажурно поступано, нарочито уколико се има у виду одредба чл.195. ст.3. Закона о раду којом је предвиђено да судови морају правноснажно решити све спорове из радног односа у

року од 6 месеци од дана покретања поступка. Истина рок који је том одредбом прописан за ову врсту спора по својој правној природи је инструкциони и представља временски оквир у коме би једна парница из радног односа требало да се оконча, али уважава да кретање у оквиру прописаног рока искључиво зависи од околности конкретног случаја. По оцени овог суда конкретна парница траје неразумно дуго, при чему су на ту околност били од утицаја и структурни проблеми који се тичу промене стварне надлежности судова и нејасност закона, као и сложеност предмета спора, те у великој мери понашање предлагача као тужиоца, али је у највећој мери од утицаја на трајање поступка је неправилно поступање суда у примени Закона о парничном поступку, пропустом да примени законом прописана правила којима би спречио процесну недисциплину.

Све наведено упућује на основаност жалбених разлога и закључак о погрешној примени материјалног права конкретно чл.4. Закона о заштити права на суђење у разумном року у вези са напред наведеним одредбама Закона о парничном поступку. Из тих разлога је одлучено као у изреци и наложено првостепеном суду убрзање поступка, те његово окончање у најкраћем року.

С у д и ј а

Нада Кнежевић Антић с.р.
зто: